

Nisserne kommer

Dennis Gade Kofod. Foto: Tor Birk Trads

ANMELDELSE / 28.11.15

Klassekamp møder bornholmsk mytologi i Dennis Gade Kofods *Nancy*

Victor Boy Lindholm

En dag bliver overklassen straffet for sin hensynsløshed og respektløshed overfor landskabet – for svinestaldene, pesticiderne og skovrydningerne. Sådan tænker de underjordiske, de mytologiske figurer fra Bornholm, som i Dennis Gade Kofods roman *Nancy* er halvt retfærdige hævnere, halvt blodtørstige dræbere.

Nancy er en klasseroman, og det er gennem litteraturen, at hovedpersonen af samme navn momentvis rejser sig fra underklassens miljø. Bogen har en snert af metafiktion, når Nancys korte sociale opstigning i romanen sker via romaner. Det kunne plotmæssigt være gået grueligt galt og endt som en lallende kliché, men det sker heldigvis ikke.

25-årige Nancy læser HF-enkeltfag og arbejder på et bofællesskab for socialt udsatte. Hun bor sammen med sin taberagtige muskelkæreste Træner Thomas, der bruger tiden på at løfte vægte, spise hakket kød og tæske Nancys venner til fester. Hun møder den unge Albert, der er student og kommer fra et akademikerhjem. De bliver forelskede. Romanen kunne sagtens blot havde været en fortælling om et

trekantsdrama og en spænding mellem underklassen og middelklassen. Men *Nancy* ser samfundet igennem en mere farverig prisme.

Sjældent har man set en roman, hvor nisser, troldmænd og andre eventyrvæsner indgår så naturligt i en socialkritik – *Nancy* er tættere på 70'ernes klasseromaner end 80'ernes magiske realister. De underjordiske accepterer menneskene så længe de respekterer øen, men det er denne pagt, der er blevet rystet. Med fabrikkerne, turisterne og landbruget er Bornholm blevet ødelagt, og de underjordiske vil have den tilbage.

Selv om romanen er en klasseroman, der umiddelbart peger på, hvordan de riges vækstbegreb har ødelagt naturen, skelner romanens eventyrvæsener ikke. De underjordiske tager hele øen med sig i en stor magisk og dræbende tåge, der lægger sig over Bornholm som en dyne. Den gør øen dødsensfarlig, og på denne måde sparker *Nancy* til forestillingen om Bornholm som Danmarks lille juvel af en romantisk baggård med rene råvarer og stor natur. Den sortseende Nancy konstaterer tørt: »Naturen vil glemme os, når vi er væk.« Den selygode københavnerromantisering af udkanten, som et sted de kan besøge i uge 29 lider en voldsom død hos Kofod. »Her er så mange fede, tænker Nancy. Hendes mor er heldigvis ikke en af dem. Fede alt-kneppende kvinder, der kun får sig en mand på grund af den ulige kønsfordeling. Alle de kloge kvinder er stukket af.« Kofod vil punktere den romantiske myte om Bornholm, om at Udkanten er et sted, hvor man kan udleve sin drøm om landlig idyl og nordiske madvarer. Nej: Udkanten er et søle af udhungrede bondegårde, flerfarvede frisurer og overpumpede mænd.

Kofods roman er for læsere, der mener at mennesket har brug for en moralsk opsang – en opsang, der her balancerer på genren mellem fantasy og socialkritik og gør det så forbandet elegant. I *Nancy* taler en tør stemme, der ikke slipper grebet: »Så mange undergange, der har været før denne. Igen og igen, den samme reaktion: Vi kan ikke tro det, at det er det, der sker, at det er os, der uddør.« Kofod skriver uden blødt og godtgående håb. Romanen er konsekvent, når den udfolder en apokalyptisk civilisationskritik med nisser og troldmænd uden at bevæge sig over i det ufrivilligt komiske. Det er et alvorligt ansigtsudtryk, som fortæller sin læser, at det ikke længere er en leg. Naturen er blevet træt af os.

FAKTA

Nancy

Dennis Gade Kofod

Rosinante

208 sider, 249,95
kroner

